

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นธนาคารเฉพาะกิจ ได้จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2509 มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงการคลัง ในช่วงเริ่มต้นทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร โดยเน้นให้สินเชื่อเฉพาะด้านการเกษตรเป็นหลัก มีการวางรากฐานการดำเนินงานโดยมีเจตนารมณ์ขยายปริมาณสินเชื่อสู่เกษตรกรให้ทั่วถึง เพื่อลดบทบาทของเงินกู้ธนาคารในระบบ ในระยะแรก ธ.ก.ส. มีแหล่งเงินทุนส่วนใหญ่มาจากเงินงบประมาณของรัฐบาลรวมทั้งการกู้ยืมภายในประเทศและต่างประเทศ ต่อมา พ.ศ.2518 รัฐบาลมีนโยบายกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปล่อยสินเชื่อในภาคเกษตรร้อยละ 5 ของเงินฝาก หากธนาคารใดปล่อยสินเชื่อดังกล่าวไม่ได้ ให้นำเงินไปฝากกับ ธ.ก.ส. ทำให้แหล่งเงินทุนของ ธ.ก.ส. ที่เป็นเงินฝากของธนาคารพาณิชย์เพิ่มมากขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2520 ธ.ก.ส. มีเงินฝากจากธนาคารพาณิชย์สูงสุด ถึงร้อยละ 46 ของเงินทุนทั้งหมด (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2549) อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2535 ธนาคารแห่งประเทศไทยเปลี่ยนข้อกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปล่อยสินเชื่อชนบทแทนสินเชื่อการเกษตรตามอัตราที่กำหนดได้ ทำให้เงินฝากธนาคารพาณิชย์ของ ธ.ก.ส. ลดลงอย่างต่อเนื่อง จนในปี พ.ศ.2542 ไม่เหลือยอดเงินฝากจากธนาคารพาณิชย์เลย ทำให้ ธ.ก.ส. ต้องระดมเงินฝากจากประชาชนแทน จนถึงปัจจุบันแหล่งเงินทุนหลักของ ธ.ก.ส. คือเงินฝากของประชาชนทั่วไป โดยในปีบัญชี 2535 (1 เมษายน 2535 ถึง 31 มีนาคม 2536) ซึ่งเป็นปีที่ ธ.ก.ส. เริ่มลดการพึ่งพาเงินทุนจากธนาคารพาณิชย์ แต่การให้สินเชื่อเกษตรกรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. 2537 และ พ.ศ. 2538 การให้สินเชื่อมีการขยายตัวสูงมากถึงร้อยละ 29.19 และ 30.26 แม้ปีต่อๆ มาอัตราการขยายตัวลดลงตามสภาพเศรษฐกิจที่ประสบปัญหา สำหรับปี พ.ศ. 2544 เงินให้สินเชื่อคงเหลือลดลงจากปีก่อนร้อยละ 4.17 เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายให้ ธ.ก.ส. พักชำระหนี้แก่เกษตรกรซึ่งมีผลทำให้ ธ.ก.ส. ลดการให้สินเชื่อลงด้วย อย่างไรก็ตาม หลังจากนั้นการให้สินเชื่อก็กลับมาขยายตัวอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

ด้านเงินฝากก็มีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน โดยมีอัตราการเพิ่มสูงในช่วงปี พ.ศ. 2536 - 39 ซึ่งมีอัตราเพิ่มร้อยละ 39.83, 31.70, 32.56 และ 38.51 ตามลำดับ เป็นผลจากการระดมเงินออมอย่างต่อเนื่องของ ธ.ก.ส. และในช่วงดังกล่าวเศรษฐกิจโดยรวมมีการขยายตัวอย่างมาก จนถึงปี พ.ศ. 2540 เกิดวิกฤติสถาบันการเงินทำให้ มีผลต่ออัตราการเพิ่มของเงินฝากต่ำสุดเพียงร้อยละ 4.67 แต่หลังจากนั้นอัตราการเพิ่มของเงินฝากกลับเพิ่มสูงขึ้น (ตารางที่ 1.1) เนื่องจากการเกิดวิกฤติสถาบันการเงิน ทำให้ผู้ฝากเงิน คำนึงถึงความมั่นคงของสถาบันการเงินที่จะนำเงินไปฝากมากขึ้น ดังนั้น ธ.ก.ส. ซึ่งเป็นธนาคารที่กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ จึงได้รับประโยชน์จากวิกฤติดังกล่าว มีประชาชนทั่วไปนำเงินมาฝากจำนวนมากขึ้น ทำให้ปัจจุบันเป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนเงินฝากกับ ธ.ก.ส. มากที่สุด ในขณะที่ ธ.ก.ส. ยังคงให้สินเชื่อแก่เกษตรกรและสหกรณ์การเกษตรเป็นหลัก

ตารางที่ 1.1 จำนวนเงินให้สินเชื่อและเงินฝากคงเหลือของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รวมทั้งประเทศ

ปีบัญชี (เม.ย-มี.ค.)	เงินให้สินเชื่อคงเหลือ		เงินฝากคงเหลือ	
	ล้านบาท	อัตราการเพิ่ม (ร้อยละ)	ล้านบาท	อัตราการเพิ่ม (ร้อยละ)
2535	66,137	-	37,344	-
2536	75,608	14.32	52,218	39.83
2537	97,680	29.19	68,769	31.70
2538	127,243	30.26	91,164	32.56
2539	162,640	17.89	126,271	38.51
2540	177,545	9.16	132,172	4.67
2541	192,823	8.60	165,007	24.84
2542	212,979	10.45	180,563	9.43
2543	237,990	11.74	214,742	18.93
2544	228,065	-4.17	262,423	22.20
2545	241,715	5.98	283,685	8.10
2546	258,137	6.79	321,520	13.34
2547	298,997	15.83	354,306	10.20
2548	345,194	15.45	431,401	21.76
2549	369,794	7.13	496,621	15.12

ที่มา : ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2550)

นอกจาก ธ.ก.ส. จะมีเงินฝากประเภทต่างๆ เช่น เงินฝากออมทรัพย์ เงินฝากประจำแบบมีการกำหนดระยะเวลา เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ ธ.ก.ส.ยังมีโครงการเงินฝากรูปแบบอื่นๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ฝากเงินและให้เหมาะสมกับสภาวะการณที่เปลี่ยนไป ซึ่งปัจจุบัน ธ.ก.ส. มีโครงการด้านเงินฝากที่ยังดำเนินการอยู่ ได้แก่

1) โครงการเงินออมลูกกรัก เป็นบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ที่มีผู้ปกครอง (พ่อ แม่ พี่ น้อง ญาติ) ฝากเพื่อบุตรหลาน โดยบุตรหลานต้องมีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง อายุ 15 ปี ทั้งนี้ผู้ฝากจะได้รับดอกเบี้ยเงินฝากในอัตราร้อยละ 1.50 ต่อปี โดยมีเงื่อนไขการฝากเงิน คือ โครงการนี้มีระยะเวลาการฝาก 5 ปีนับตั้งแต่การเปิดบัญชี เปิดบัญชีครั้งแรก 1,000 บาท และต้องฝากติดต่อกันทุกเดือน เดือนละ 1,000 บาท มีสิทธิ์ได้รับทุนการศึกษา (ไม่เกินร้อยละ 1) ในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ ของทุกปี และได้รับเงินขวัญถุงเป็นระยะเวลา 5 ปี (500 บาท , 600 บาท, 700 บาท, 800 บาท และ 1,000 บาท ตามลำดับ) โดยธนาคารจะโอนเข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์อัตโนมัติภายใน 5 วันทำการของเดือนถัดไป สำหรับเงื่อนไขการถอนเงินนั้น ผู้ฝากไม่สามารถถอนต้นเงินและดอกเบี้ยเงินฝากบางส่วนหรือทั้งหมดได้ จนกว่าจะสิ้นสุดระยะเวลาการฝาก

2) โครงการเงินออมในกลุ่มเยาวชนเป็นโครงการที่นักเรียนฝากเงินกับโรงเรียนที่ตนสังกัด โดยทางโรงเรียนจะเป็นผู้รวบรวมเงินนักเรียนฝากกับ ธ.ก.ส. ทั้งนี้ทางโรงเรียนเป็นผู้จ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยให้นักเรียนเมื่อลาออกหรือจบชั้นสูงสุดของโรงเรียนโดยจ่ายดอกเบี้ยตามประกาศของธนาคาร และธนาคารจ่ายดอกเบี้ยพิเศษให้กับโรงเรียนในอัตราส่วนเหลือระหว่าง อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน กับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์เพื่อเป็นสวัสดิการของโรงเรียนในอัตราร้อยละ 50 และทุนการศึกษาของนักเรียนอีกร้อยละ 50

3) โครงการเงินฝากดอกเบี้ยทันที เป็นโครงการที่รับฝากเงินจากบุคคลธรรมดาทั่วไป โดยผู้ฝากจะได้รับอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 2.50% โดยจะจ่ายดอกเบี้ยเงินฝากล่วงหน้าทันทีไม่ต้องเสียภาษีดอกเบี้ยเงินฝาก เมื่อสิ้นสุดโครงการธนาคารจะจ่ายดอกเบี้ยในอัตราเงินฝากออมทรัพย์พิเศษตามประกาศของธนาคาร โดยมีเงื่อนไขการฝากเงิน คือ รับฝากเงินครั้งละไม่ต่ำกว่า 50,000 บาท โดยมีระยะเวลารับฝากตั้งแต่ 15 มิถุนายน 2550 ถึง 20 กรกฎาคม 2550 ในกรณีที่ถอนเงินฝากก่อนสิ้นสุดโครงการหรือถอนบางส่วน ต้องเสียค่าธรรมเนียมการถอนเงิน 1.50% ของต้นเงินที่ถอน

4) โครงการเงินออมเกษียณมั่งคั่ง โครงการนี้จะรับฝากเงินจากลูกค้า ข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจที่เกษียณอายุหรือเกษียณอายุก่อนกำหนดและประชาชนทั่วไปมีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป โดยมีเงินฝากอย่างต่ำ 100,000 บาท อัตราดอกเบี้ยที่จ่ายมี 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2548 ถึง 30 กันยายน 2551 (3 ปีแรก) ได้ดอกเบี้ยร้อยละ 4.25

ระยะที่ 2 ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2551 ถึง 30 กันยายน 2552 (ปีที่ 4) ได้ดอกเบี้ยร้อยละ 4.50

ระยะที่ 3 ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2552 ถึง 30 กันยายน 2553 (ปีที่ 5) ได้ดอกเบี้ย ร้อยละ 4.75
 ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2553 จะได้รับดอกเบี้ยในอัตราเงินฝากออมทรัพย์พิเศษตาม

ประกาศของธนาคาร

5) โครงการกองทุนวิเศษ กลุ่มลูกค้าเป้าหมายของโครงการนี้ได้แก่ เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. โดยต้องเป็นลูกค้าเกษตรกรที่มีอายุตั้งแต่ 20 – 55 ปี โดยที่ลูกค้า ต้องเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์คนละ 1 บัญชี มี 3 รูปแบบคือ

- โครงการ 9551 ฝากเงินปีละ 1,200 บาท
- โครงการ 9552 ฝากเงินปีละ 6,000 บาท
- โครงการ 9553 ฝากเงินปีละ 12,000 บาท

ทั้งนี้มีเงื่อนไขว่า ลูกค้าต้องฝากเงินจนถึงอายุ 65 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี ทบต้นเหมือนเงินฝากออมทรัพย์ปกติ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการจะได้รับสวัสดิการเพิ่ม เช่น ประกันอุบัติเหตุ และอื่นๆ ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการกองทุนวิเศษกำหนด และหากลูกค้าถอนเงินบางส่วน จะต้องปิดบัญชีและลาออกจากโครงการ

6) โครงการเงินฝากออมทรัพย์วิโชค เป็นเงินฝากออมทรัพย์ประเภทที่นอกจากผู้ฝากจะได้รับดอกเบี้ยเงินฝากแล้ว ยังมีสิทธิถูกรางวัลเป็นสิ่งของ เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ ทองคำ เป็นต้น ทั้งนี้ผู้ฝากมีสิทธิได้รับรางวัลชิงโชคปีละ 2 ครั้ง โดยลูกค้าฝากเงินครบ 2,000 บาท ติดต่อกัน 3 เดือน ธนาคารจะออกบัตรจับรางวัลจำนวน 1 ฉบับต่อทุกยอดเงินฝากคงเหลือ จำนวน 2,000 บาท เพื่อจับรางวัลชิงโชคปีละ 2 ครั้ง จับรางวัลทุก 6 เดือน ในเดือนมกราคม และกรกฎาคมของทุกปี

7) โครงการเงินฝากสลากออมทรัพย์ทวีสิน ซึ่งเป็นเงินฝากประเภทมีรางวัล นอกจากผู้ฝากเงินจะได้รับดอกเบี้ยแล้ว ยังอาจโชคดีได้รับรางวัลเป็นเงินสดสูงถึง 20 ล้านบาท เงินฝากสลากออมทรัพย์ทวีสินเริ่มจำหน่ายครั้งแรกเดือนตุลาคม พ.ศ. 2540 ในช่วงแรกออกจำหน่ายชุดละ 10 ล้านบาท หมายเลข หมายเลขละ 500 บาท รวมเป็นเงิน 5,000 ล้านบาท ระยะเวลาการขายคืน 3 ปี เมื่อครบกำหนดขายคืนจะได้รับเงินคืน 500 บาท พร้อมดอกเบี้ย 20 บาท กำหนดออกรางวัลทุก 3 เดือน ประกอบด้วยรางวัลที่ 1 ถึงที่ 5 และรางวัลเลขท้าย 3 ตัว โดยที่รางวัลที่ 1 มีมูลค่า 10 ล้านบาท เงินฝากสลากออมทรัพย์ทวีสินได้รับความนิยมจากประชาชนทั่วไปอย่างมาก ธ.ก.ส. จึงได้ออกสลากออมทรัพย์ทวีสิน ต่อเนื่องกันมาจนถึงปี พ.ศ. 2548 รวม 23 ชุด ต่อมาในปี พ.ศ. 2549 ธ.ก.ส. ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบสลากออมทรัพย์ทวีสินใหม่ โดยออกขายพร้อมกัน 6 หมวด รวม 60 ล้านบาท หมายเลข หมายเลขละ 500 บาท เป็นเงิน 30,000 ล้านบาท ระยะเวลาขายคืน 4 ปี เมื่อครบกำหนดขายคืนได้รับ เงินคืน 500 บาท พร้อมดอกเบี้ย 40 บาท กำหนดออกรางวัลทุกเดือน และเพิ่มมูลค่า

รางวัลที่ 1 เป็น 20 ล้านบาท ในชื่อชุด “ครบรอบ 40 ปี ธ.ก.ส.” โดยผู้ซื้อสามารถเลือกซื้อหมายเลขเดียวกันครบทุกหมวด หรือเฉพาะหมวดได้ และเพิ่มคุณค่าของตัวสลากด้วยการพิมพ์ภาพวาดอาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ที่ออกแบบให้ ธ.ก.ส. โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ไว้ด้านหลังของสลาก ทำให้สลาคดังกล่าวจำหน่ายหมดในเวลาอันรวดเร็ว ในช่วงปลายปี 2549 ธ.ก.ส. จึงได้ออกสลากออมทรัพย์ทวีสินในชื่อชุด “แม่พระเมตตาผู้ปวงชน” โดยมีลักษณะคล้ายกับชุด “ครบรอบ 40 ปี ธ.ก.ส.” ซึ่งมีรายละเอียดและเงินรางวัลของสลาก ตามตารางที่ 1.2 และ 1.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 1.2 รายละเอียดสลากออมทรัพย์ทวีสิน ชุด “แม่พระเมตตาผู้ปวงชน”

ลักษณะ	รายละเอียด
1. การรับฝากเงิน	จากบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล
2. ราคาต่อหน่วย	500 บาท
3. การออกรางวัล	ทุกวันที่ 16 ของเดือน โดยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล รวม 48 ครั้ง เป็นเวลา 4 ปี ซึ่งจะระบุวันที่ออกครั้งแรกและครั้งสุดท้ายไว้บนสลาก
4. ดอกเบี้ยเงินฝาก	เมื่อครบกำหนด จะจ่ายคืนพร้อมต้นเงิน โดยได้รับดอกเบี้ย 40 บาท
5. การประกาศผลรางวัล	5.1 ถ่ายทอดสดทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ AM 891 กิโลเฮิร์ตซ์ 5.2 ทาง INTERNET http://www.baac.or.th 5.3 ทางหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ 5.4 ธ.ก.ส. จะแจ้งผลเฉพาะผู้ที่ถูกรางวัลตามที่อยู่ของผู้ฝากระบุ
6. การถอนเงินฝาก	เมื่อครบกำหนด 4 ปี ซึ่งจะระบุวันที่ไว้บนสลาก ถอนคืนก่อนกำหนดได้ หลังฝากครบ 3 เดือน โดยไม่ได้รับดอกเบี้ย และสามารถโอนกรรมสิทธิ์ได้โดยการส่งมอบ เว้นแต่ผู้ฝากจดแจ้งการถือครองกรรมสิทธิ์ไว้
7. สิทธิประโยชน์เพิ่ม	7.1 เงินรางวัลและดอกเบี้ยได้รับการยกเว้นภาษีสำหรับบุคคลทั่วไป 7.2 ใช้เป็นหลักประกันการกู้เงิน ธ.ก.ส. ได้ ณ สาขาที่ฝาก 7.3 ใช้เป็นหลักประกันในการออกหนังสือค้ำประกันจาก ธ.ก.ส. 7.4 ใช้เป็นหลักประกันของและประกันสัญญาในงานจัดซื้อจัดจ้าง 7.5 ใช้ประกันผู้ต้องหาในชั้นสอบสวนของตำรวจและอัยการและประกันตัวจำเลยในชั้นศาล

ที่มา: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2550)

ตารางที่ 1.3 รางวัลสลากออมทรัพย์ทวีสิน ชุด “แม่พระเมตตาสู่ปวงชน”

รางวัลที่	จำนวนรางวัล	มูลค่ารางวัลละ (บาท)
1	1	20,000,000
1 ต่างหมวด	5	500,000
2	18	200,000
3	60	50,000
4	120	20,000
5	600	10,000
เลขท้าย 3 ตัว	120,000	200
รวม	120,804	61,500,000

ที่มา: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2550)

ในปี พ.ศ. 2551 ธ.ก.ส. ได้ออกสลากออมทรัพย์ทวีสินชุดใหม่ ชื่อชุด “กล้วยไม้ไทย” มีรายละเอียดคล้ายสลากออมทรัพย์ทวีสินชุดที่ผ่านมาแต่มีข้อแตกต่างคือเมื่อฝากครบกำหนด จะได้รับอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 1 ต่อปี หรือหน่วยละ 15 บาท และมีกำหนดถอนเงินฝากเมื่อครบกำหนด 3 ปี นอกจากนั้นเมื่อฝากทุก 1 ล้านบาท จะได้สิทธิจับรางวัลชิงรถเบนซ์ ซีคลาส 1 รางวัล ฝากทุก 500,000 บาท ได้สิทธิชิงรางวัลกระบะโตโยต้า ไฮลักซ์วีโก้ 1 รางวัล ฝากเงินทุก 100,000 บาท ได้สิทธิชิงรถไถแบบนั่งขับคูโบต้า 1 รางวัล ฝากทุก 3,000 บาท ได้สิทธิชิงข้าวสาร 1 กระสอบ (50 กิโลกรัม) 1,000 รางวัล และเมื่อฝากสลากออมทรัพย์ทวีสินชุดกล้วยไม้ไทยคู่กับจัดทำบัตร ATM จะได้สิทธิชิงโชครางวัลพิเศษเป็นทองคำหนัก 5 บาท 18 รางวัล

จากการที่ ธ.ก.ส. ระดมเงินฝากในรูปแบบดังกล่าวข้างต้น ผลปรากฏว่าโครงการเงินฝากสลากออมทรัพย์ทวีสินเป็นโครงการที่มียอดเงินฝากสูงที่สุด หากไม่นับรวมเงินฝากทั่วไปโดยมีสัดส่วนของจำนวนบัญชีและเงินฝากคงเหลือ ร้อยละ 29.51 และ 14.62 ตามลำดับ (ตารางที่ 1.4) และ ร้อยละ 38.15 และ 15.34 ตามลำดับในข้อมูลสาขาเชียงราย (ตารางที่ 1.5)

ตารางที่ 1.4 เงินฝากคงเหลือของ ธ.ก.ส. จำแนกตามโครงการ ณ 30 กันยายน 2550

โครงการ	จำนวนบัญชี	เงินฝากคงเหลือ	สัดส่วน (ร้อยละ)	
			จำนวนบัญชี	เงินฝากคงเหลือ
เงินออมลูกกรัก	17,482	242,008,256	0.09	0.05
เงินออมในกลุ่มเยาวชน	120,140	78,688,059	0.63	0.09
เงินฝากดอกเบีย้ทันใจ	23,843	21,556,910,950	0.12	4.39
เงินออมเกษียณมั่งคั่ง	18,158	26,994,793,804	0.09	5.51
กองทุนทวีสุข	144,022	223,889,324	0.75	0.05
ออมทรัพย์ทวีโชค	3,811,024	24,925,417,053	19.92	5.08
ออมทรัพย์ทวีสิน	5,455,559	71,752,532,000	29.51	14.62
เงินฝากทั่วไป	9,542,860	344,218,042,511	49.88	70.18
รวม	19,132,003	490,320,748,077	100.0	100.0

ที่มา: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2550)

ตารางที่ 1.5 เงินฝากคงเหลือของ ธ.ก.ส.สาขาเชียงราย จำแนกตามโครงการ ณ 30 กันยายน 2550

โครงการ	จำนวนบัญชี	เงินฝากคงเหลือ	สัดส่วน (ร้อยละ)	
			จำนวนบัญชี	เงินฝากคงเหลือ
เงินออมลูกกรัก	143	2,130,880	0.18	0.09
เงินออมในกลุ่มเยาวชน	8	70,500	0.01	-
เงินฝากดอกเบีย้ทันใจ	124	67,067,420	0.16	2.72
เงินออมเกษียณมั่งคั่ง	121	156,634,851	0.15	6.35
กองทุนทวีสุข	20	53,096	0.03	0.00
ออมทรัพย์ทวีโชค	12,849	84,328,916	16.20	3.42
ออมทรัพย์ทวีสิน	30,239	378,459,000	38.15	15.34
เงินฝากทั่วไป	35,814	1,777,417,022	45.15	72.05
รวม	79,318.00	2,466,161,686.28	100.00	100.00

ที่มา: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2550)

จากตารางที่ 1.6 จำนวนบัญชีเงินฝากของลูกค้า ธ.ก.ส. ทั้งระดับประเทศและสาขาเชียงราย จำแนกตามประเภทของลูกค้า พบว่าจำนวนบัญชีเงินฝากประชาชนทั่วไป มีสัดส่วนจำนวนบัญชี

รวมทุกประเภทสูงสุด ทั้งระดับประเทศและสาขาเชียงราย คือ ร้อยละ 50.83 และ 79.50 ตามลำดับ รองลงมาคือเกษตรกรมีสัดส่วน จำนวนบัญชีรวมทุกประเภท ทั้งประเทศและสาขาเชียงราย ร้อยละ 47.40 และ 17.74 ตามลำดับ ในส่วนของสลากออมทรัพย์ทวีสิน ประชาชนทั่วไปมีสัดส่วนจำนวน บัญชีรวมทั้งประเทศและสาขาเชียงราย สูงสุดคือร้อยละ 87.81 และ 99.75 ตามลำดับ รองลงมาคือ เกษตรกร ร้อยละ 12.12 และ 0.25 ตามลำดับ โดยสัดส่วนสลากออมทรัพย์ทวีสินต่อเงินฝากทุก ประเภท ทั้งข้อมูลรวมระดับประเทศและสาขาเชียงราย พบว่าประชาชนทั่วไป ก็มีสัดส่วนจำนวน บัญชีสูงสุด คือร้อยละ 49.26 และ 47.83 ตามลำดับรองลงมา เป็นเกษตรกรสัดส่วน ร้อยละ 7.29 และ 0.54 ตามลำดับ

ตารางที่ 1.6 จำนวนบัญชีเงินฝากของลูกค้า ธ.ก.ส. ทั้งประเทศและสาขาเชียงราย จำแนกตาม ประเภทของลูกค้า ณ วันที่ 30 กันยายน 2550

ประเภทลูกค้า	เงินฝากรวมทุกประเภท		สลากออมทรัพย์ทวีสิน		สลากออมทรัพย์ ทวีสินต่อเงินฝาก รวมทุกประเภท
	จำนวนบัญชี	ร้อยละ	จำนวนบัญชี	ร้อยละ	ร้อยละ
1. ทั้งประเทศ	19,132,003	100	5,455,542	100.00	28.51
1.1 เกษตรกร	9,068,816	47.40	661,177	12.12	7.29
1.2 ประชาชนทั่วไป	9,724,441	50.83	4,790,475	87.81	49.26
1.3 หน่วยงานราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/บริษัท/ สหกรณ์ และอื่นๆ	338,776	1.77	3,890	0.07	1.15
2. สาขาเชียงราย	79,318	100	30,238	100.00	38.12
2.1 เกษตรกร	14,069	17.74	76	0.25	0.54
2.2 ประชาชนทั่วไป	63,061	79.50	30,162	99.75	47.83
2.3 หน่วยงานราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/บริษัท/ห้าง ร้าน/สหกรณ์/และอื่นๆ	2,188	2.76	0	0.00	0.00

ที่มา: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2550)

จากตารางที่ 1.7 จำนวนเงินฝากของลูกค้า ธ.ก.ส. ทั้งระดับประเทศและสาขาเชียงราย จำแนกตามประเภทของลูกค้า พบว่าจำนวนเงินฝากหน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ/บริษัท/สหกรณ์

และอื่นๆ จะมีสัดส่วนจำนวนเงินฝากรวมทุกประเภทสูงสุด ทั้งประเทศและสาขาเชียงราย คือ ร้อยละ 46.68 และ 56.67 ตามลำดับ เนื่องจากมีเงินฝากต่อรายจำนวนมาก รองลงมาคือประชาชนทั่วไป มีสัดส่วน จำนวนเงินฝากรวมทุกประเภท ทั้งประเทศและสาขาเชียงราย ร้อยละ 37.81 และ 38.52 ตามลำดับ ในส่วนของสลากออมทรัพย์ทวีสิน ประชาชนทั่วไปมีสัดส่วนจำนวนรวมทั้งประเทศ และสาขาเชียงราย สูงสุดคือร้อยละ 94.56 และ 99.3 ตามลำดับ รองลงมาคือเกษตรกร ร้อยละ 3.3 และ 0.07 ตามลำดับ โดยอัตราส่วนสลากออมทรัพย์ทวีสินต่อเงินฝากทุกประเภท ทั้งข้อมูลรวม ประเทศและสาขาเชียงราย ประชาชนทั่วไป ก็มีสัดส่วนสูงสุด คือร้อยละ 36.54 และ 39.81 ตามลำดับเช่นกัน รองลงมาเป็นเกษตรกรมีอัตราส่วนร้อยละ 3.15 และ 0.31 ตามลำดับ

ตารางที่ 1.7 จำนวนเงินฝากของลูกค้า ธ.ก.ส. ทั้งประเทศและสาขาเชียงราย จำแนกตามประเภท ของลูกค้า ณ วันที่ 30 กันยายน 2550

ประเภทลูกค้า	เงินฝากรวมทุกประเภท		สลากออมทรัพย์ทวีสิน		สลากออมทรัพย์ทวีสินต่อเงินฝากรวมทุกประเภท
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	ร้อยละ
1. ทั้งประเทศ	490,320,748,077.80	100.00	71,752,532,000	100.00	14.63
1.1 เกษตรกร	76,040,482,704.26	15.51	2,396,409,000	3.34	3.15
1.2 ประชาชนทั่วไป	185,675,098,133.26	37.81	67,848,025,000	94.56	36.54
1.3 หน่วยงานราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/บริษัท/ สหกรณ์ และอื่น ๆ	251,730,296,833.41	46.68	1,508,098,000	2.10	0.60
2. สาขาเชียงราย	2,466,161,686.28	100.00	378,459,000	100.00	15.35
2.1 เกษตรกร	118,541,012.83	4.81	364,500	0.07	0.31
2.2 ประชาชนทั่วไป	950,058,082.94	38.52	378,194,500	99.93	39.81
2.3 หน่วยงานราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/บริษัท/ สหกรณ์และอื่น ๆ	1,397,562,590.51	56.67	0	0	0

ที่มา: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2550)

จะเห็นได้ว่าสลากออมทรัพย์ทวีสินเป็นเงินฝากที่มีรูปแบบเฉพาะแตกต่างจากเงินฝากประเภทอื่นและมีสัดส่วนสูงสุดในเงินฝากประเภทโครงการ สัดส่วนเกือบทั้งหมดของเงินฝาก

ทวิสิน ทั้งภาพรวมระดับประเทศและสาขาเชียงรายเป็นกลุ่มผู้ฝากจากประชาชนทั่วไปขณะที่กลุ่มผู้ฝากเกษตรกร ซึ่งมีการติดต่อกับ ธ.ก.ส. อยู่เป็นประจำกลับมีจำนวนเงินฝากประเภทนี้ในสัดส่วนที่น้อยมาก ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการซื้อสลากออมทรัพย์ทวิสินของลูกค้ำทั้งสองกลุ่มของ ธ.ก.ส. อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสลากออมทรัพย์ทวิสิน ผลการศึกษาจะช่วยเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ซื้อสลากออมทรัพย์ทวิสิน นำไปสู่การปรับปรุงเงินฝากสลากออมทรัพย์ทวิสินและหรือเป็นแนวทางพัฒนาผลิตภัณฑ์เงินฝากรูปแบบใหม่ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ออมเงินมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อสลากออมทรัพย์ทวิสินของลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการซื้อสลากออมทรัพย์ทวิสิน ของลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อสลากออมทรัพย์ทวิสิน และเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ซื้อสลากออมทรัพย์ทวิสินของลูกค้ำ ธ.ก.ส. สามารถนำผลของการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินนโยบายด้านเงินฝาก และนำไปสู่การปรับปรุงเงินฝากสลากออมทรัพย์ทวิสิน หรือเป็นแนวทางพัฒนาผลิตภัณฑ์เงินฝากรูปแบบใหม่ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ออมเงินมากยิ่งขึ้น

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้ จะทำการศึกษาวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมการซื้อสลากออมทรัพย์ทวิสินของลูกค้ำผู้ใช้บริการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีสาขาอำเภอ และสาขาย่อยในสังกัด 3 สาขา ได้แก่ สาขาย่อยบ้านคู้ สาขาย่อยห้วยสัก สาขาย่อยวัดร่องขุน